

STOCKHOLMS UNIVERSITET
Statistiska institutionen
Ellinor Fackle-Fornius

TENTAMEN I STATISTISK TEORI MED TILLÄMPNINGAR I

2016-02-16

Skrivtid: 9.00-14.00

Godkända hjälpmedel: Miniräknare, språklexikon.

Tentamen består av fem uppgifter. För full poäng på en uppgift krävs tydliga, utförliga och väl motiverade lösningar.

Genomgång av tentamen sker 2016-03-01 kl. 15-16 i sal D397.

Uppgift 1. (20 poäng)

En butik har fått ett parti om 10 mobiltelefoner och väljer slumpmässigt ut 2 telefoner som testas. Om båda mobilerna som testas får anmärkningar i testet skickas hela partiet tillbaka till tillverkaren.

- a) Vad är sannolikheten att partiet skickas tillbaka om det finns 2 st mobiler med anmärkning i partiet?
- b) Vad är sannolikheten att partiet skickas tillbaka om det finns 3 st mobiler med anmärkning i partiet?
- c) Antag att partiet innehåller 2 st mobiler med anmärkning med sannolikheten 0.3 samt att partiet innehåller 3 st mobiler med anmärkning med sannolikheten 0.7. Vad är då sannolikheten att partiet skickas tillbaka?

Uppgift 2. (20 poäng)

Fördelningsfunktionen för den stokastiska variabeln Y ges av

$$F(y) = \begin{cases} 0, & y < 0 \\ \frac{y^2}{2}, & 0 \leq y \leq 1 \\ y - \frac{1}{2}, & 1 < y \leq 1.5 \\ 1, & y > 1.5. \end{cases}$$

- a) Bestäm täthetsfunktionen för Y .
- b) Beräkna $P(Y \leq 0.5)$.
- c) Beräkna $P(0.2 \leq Y \leq 1.4)$.
- d) Beräkna $E(Y)$.

Uppgift 3. (20 poäng)

Företagen Rätt Statistik och Statistikkompaniet erbjuder båda konsulttjänster i statistik. Priset på en aktie i Rätt Statistik anses vara normalfördelad med väntevärde 14 kronor och standardavvikelse 2 kronor medan priset på en aktie i Statistikkompaniet anses vara normalfördelad med väntevärde 17 kronor och standardavvikelse 3 kronor. Korrelationen mellan aktiepriserna uppskattas till -0.4.

- a) Vad är sannolikheten att priset på en aktie i Rätt Statistik respektive Statistikkompaniet överstiger 15 kronor?
- b) Antag att vi skaffar en aktieportfölj med 10 st aktier i Rätt Statistik och 10 st aktier i Statistikkompaniet. Beräkna portföljens väntevärde och standardavvikelse.
- c) Differensen mellan priset på en aktie i Statistikkompaniet och priset på en aktie i Rätt Statistik är normalfördelad. Bestäm väntevärde och standardavvikelse för differensen samt beräkna sannolikheten att priset på en aktie i Statistikkompaniet överstiger priset på en aktie i Rätt Statistik.

Uppgift 4. (20 poäng)

Företaget F^3 har en person som arbetar med reklamationer och en person som arbetar med övriga kundärenden. Låt Y_1 och Y_2 vara andelen tid av en arbetsdag (på åtta timmar) som respektive person är sysselsatt med sina arbetsuppgifter. Den simultana fördelningen för Y_1 och Y_2 är

$$f(y_1, y_2) = \begin{cases} cy_1y_2^2, & 0 \leq y_1 \leq 1, 0 \leq y_2 \leq 1 \\ 0, & \text{annars.} \end{cases}$$

- Bestäm konstanten c .
- Bestäm marginalfördelningarna för Y_1 och Y_2 .
- Är Y_1 och Y_2 stokastiskt oberoende?
- För att se om det är möjligt att rationalisera genom att slå ihop de två tjänsterna till en vill man veta sannolikheten att arbete med reklamation och arbete med övriga kundärenden under en dag tar mer än 8 timmar, d.v.s. sannolikheten att $Y_1 + Y_2$ överstiger 1. Beräkna denna sannolikhet.

Uppgift 5. (20 poäng)

Paretofördelningen används ofta inom bl.a. ekonomi (t.ex. för att beskriva inkomstfördelningar) och geografi (t.ex. för att beskriva storleksfördelningar av städer). Fördelningen bestäms av två parametrar, α och β , när $\beta = 1$ ges täthetsfunktionen av

$$f(y) = \begin{cases} \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}}, & y > 1 \\ 0, & \text{annars} \end{cases}$$

och fördelningsfunktionen av

$$F(y) = \begin{cases} 1 - \left(\frac{1}{y}\right)^\alpha, & y > 1 \\ 0, & \text{annars.} \end{cases}$$

- Bestäm täthetsfunktionen och fördelningsfunktionen för $U = \frac{1}{Y}$.
- Y_1, Y_2, \dots, Y_5 är ett urval av 5 st oberoende observationer från Paretofördelningen. Bestäm täthetsfunktionen och fördelningsfunktionen för minvärdet $Y_{(1)}$.

Formelblad och tabellsamling

Statistisk teori med tillämpningar

OBS!

ENDAST TILL UTLÅN. ÅTERLÄMNAS

UTAN ANTECKNINGAR TILL TENTAVAKT.

Formelblad - Statistisk teori med tillämpningar

Väntevärde och varians för en stokastisk variabel

- För en diskret stokastisk variabel Y med sannolikhetsfördelning $p(y)$

$$E(Y) = \sum_y yp(y)$$

$$V(Y) = \sum_y [y - E(Y)]^2 p(y) = \sum_y y^2 p(y) - [E(Y)]^2$$

- För en kontinuerlig stokastisk variabel Y med täthetsfunktion $f(y)$

$$E(Y) = \int_{-\infty}^{\infty} yf(y) dy$$

$$V(Y) = \int_{-\infty}^{\infty} [y - E(Y)]^2 f(y) dy = \int_{-\infty}^{\infty} y^2 f(y) dy - [E(Y)]^2$$

Väntevärde för en funktion av stokastisk variabel $g(Y)$

- För en diskret stokastisk variabel Y med sannolikhetsfördelning $p(y)$

$$E[g(Y)] = \sum_{\text{alla } y} g(y) p(y)$$

- För en kontinuerlig stokastisk variabel Y med täthetsfunktion $f(y)$

$$E[g(Y)] = \int_{-\infty}^{\infty} g(y) f(y) dy$$

Transformationsmetoden

Låt $U = h(Y)$, där $h(y)$ är antingen strängt växande eller strängt avtagande för alla y sådana att $f_Y(y) > 0$, då har $U = h(Y)$ täthetsfunktion

$$f_U(u) = f_Y[h^{-1}(u)] \left| \frac{dh^{-1}}{du} \right|, \quad \text{där } \frac{dh^{-1}}{du} = \frac{d[h^{-1}(u)]}{du}$$

Ordningsvärden

Då $Y_{(1)} = \min(Y_1, Y_2, \dots, Y_n)$ och $Y_{(n)} = \max(Y_1, Y_2, \dots, Y_n)$ så har $Y_{(1)}$ respektive $Y_{(n)}$ täthetsfunktionerna

$$\begin{aligned}f_{Y_{(1)}}(y) &= g_{(1)}(y) = n[1 - F_Y(y)]^{n-1} f_Y(y) \\f_{Y_{(n)}}(y) &= g_{(n)}(y) = n[F_Y(y)]^{n-1} f_Y(y)\end{aligned}$$

samt fördelningsfunktionerna

$$\begin{aligned}F_{Y_{(1)}}(y) &= 1 - [1 - F_Y(y)]^n \\F_{Y_{(n)}}(y) &= [F_Y(y)]^n\end{aligned}$$

Väntevärde för en funktion av två stokastiska variabler $g(Y_1, Y_2)$

- För två diskreta stokastiska variabler Y_1 och Y_2 med simultan sannolikhetsfördelning $p(y_1, y_2)$

$$E[g(Y_1, Y_2)] = \sum_{\text{alla } y_1} \sum_{\text{alla } y_2} g(y_1, y_2) p(y_1, y_2)$$

- För två kontinuerliga stokastiska variabler Y_1 och Y_2 med simultan täthetsfunktion $f(y_1, y_2)$

$$E[g(Y_1, Y_2)] = \int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} g(y_1, y_2) f(y_1, y_2) dy_1 dy_2$$

Marginalfördelning för Y_1

$$p_1(y_1) = \sum_{y_2} p(y_1, y_2)$$

där $p(y_1, y_2)$ är den simultana sannolikhetsfördelningen för Y_1 och Y_2

Marginaltäthet för Y_1

$$f_1(y_1) = \int_{-\infty}^{\infty} f(y_1, y_2) dy_2$$

där $f(y_1, y_2)$ är den simultana täthetsfunktionen för Y_1 och Y_2

Betingad sannolikhetsfördelning för Y_1 givet Y_2

$$p(y_1 | y_2) = \frac{p(y_1, y_2)}{p_2(y_2)} \quad p_2(y_2) > 0$$

där $p(y_1, y_2)$ är den simultana sannolikhetsfördelningen för Y_1 och Y_2 och $p_2(y_2)$ är marginalfördelningen för Y_2

Betingad täthetsfunktion för Y_1 givet Y_2

$$f(y_1 | y_2) = \frac{f(y_1, y_2)}{f_2(y_2)} \quad f_2(y_2) > 0$$

där $f(y_1, y_2)$ är den simultana täthetsfunktionen för Y_1 och Y_2 och $f_2(y_2)$ är marginaltätheten för Y_2

Betingat väntevärde för $g(Y_1)$ givet Y_2

$$E[g(Y_1) | Y_2 = y_2] = \sum_{\text{alla } y_1} g(y_1) p(y_1 | y_2)$$

där $p(y_1 | y_2)$ är den betingade sannolikhetsfördelningen för Y_1 givet Y_2

$$E[g(Y_1) | Y_2 = y_2] = \int_{-\infty}^{\infty} g(y_1) f(y_1 | y_2) dy_1$$

där $f(y_1 | y_2)$ är den betingade täthetsfunktionen för Y_1 givet Y_2

Kovarians mellan två stokastiska variabler Y_1 och Y_2

$$\text{Cov}(Y_1, Y_2) = E[(Y_1 - E(Y_1))(Y_2 - E(Y_2))] = E(Y_1 Y_2) - E(Y_1) E(Y_2)$$

Korrelation mellan två stokastiska variabler Y_1 och Y_2

$$\rho = \frac{\text{Cov}(Y_1, Y_2)}{\sigma_1 \sigma_2}$$

där $\sigma_1 = \sqrt{V(Y_1)}$ och $\sigma_2 = \sqrt{V(Y_2)}$

Multinomialfördelningen

$$p(y_1, y_2, \dots, y_k) = \frac{n!}{y_1! y_2! \dots y_k!} p_1^{y_1} p_2^{y_2} \dots p_k^{y_k}$$

Potenser

För reella tal x, y och positiva tal a, b gäller

- $a^x a^y = a^{x+y}$
- $\frac{a^x}{a^y} = a^{x-y}$
- $(ab)^x = a^x b^x$
- $\left(\frac{a}{b}\right)^x = \frac{a^x}{b^x}$
- $\frac{1}{a^x} = a^{-x}$
- $(a^x)^y = a^{xy}$
- $a^0 = 1$
- $a^{\frac{1}{n}} = \sqrt[n]{a}$, där n är ett positivt heltal

Naturliga logaritmen

För positiva tal x, y gäller

- $e^x = y \Leftrightarrow x = \ln(y)$
- $\ln(xy) = \ln(x) + \ln(y)$
- $\ln\left(\frac{x}{y}\right) = \ln(x) - \ln(y)$
- $\ln(x^p) = p \ln(x)$

Derivator

- $\frac{d}{dx} k = 0$
- $\frac{d}{dx} x^n = nx^{n-1}$
- $\frac{d}{dx} e^{ax} = ae^{ax}$
- $\frac{d}{dx} \ln(x) = \frac{1}{x}, x > 0$
- $\frac{d}{dx} (k \cdot f(x)) = kf'(x)$

- Deriveringsregeln för en summa

$$\frac{d}{dx} (f(x) + g(x)) = f'(x) + g'(x)$$

- Deriveringsregeln för en produkt

$$\frac{d}{dx} (f(x) \cdot g(x)) = f'(x) g(x) + f(x) g'(x)$$

- Deriveringsregeln för en kvot

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{f(x)}{g(x)} \right) = \frac{f'(x) g(x) - f(x) g'(x)}{(g(x))^2}$$

- För den sammansatta funktionen $f(x) = h(g(x))$ gäller

$$\frac{d}{dx} f(x) = h'(g(x)) \cdot g'(x)$$

Integraler

- $\int x^n dx = \frac{1}{n+1} x^{n+1} + C, n \neq -1$
- $\int e^{ax} dx = \frac{1}{a} e^{ax} + C, a \neq 0$
- $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x|, x > 0$
- $\int k f(x) dx = k \int f(x) dx$
- $\int (f(x) + g(x)) dx = \int f(x) dx + \int g(x) dx$
- Partiell integration

$$\int f(x) g(x) dx = F(x) g(x) - \int F(x) g'(x) dx$$

- Bestämda integraler

$$\int_a^b f(x) dx = [F(x)]_a^b = F(b) - F(a)$$

- Deriveringsregeln för en summa

$$\frac{d}{dx} (f(x) + g(x)) = f'(x) + g'(x)$$

- Deriveringsregeln för en produkt

$$\frac{d}{dx} (f(x) \cdot g(x)) = f'(x) g(x) + f(x) g'(x)$$

- Deriveringsregeln för en kvot

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{f(x)}{g(x)} \right) = \frac{f'(x) g(x) - f(x) g'(x)}{(g(x))^2}$$

- För den sammansatta funktionen $f(x) = h(g(x))$ gäller

$$\frac{d}{dx} f(x) = h'(g(x)) \cdot g'(x)$$

Integraler

- $\int x^n dx = \frac{1}{n+1} x^{n+1} + C, n \neq -1$
- $\int e^{ax} dx = \frac{1}{a} e^{ax} + C, a \neq 0$
- $\int \frac{1}{x} dx = \ln |x|, x > 0$
- $\int k f(x) dx = k \int f(x) dx$
- $\int (f(x) + g(x)) dx = \int f(x) dx + \int g(x) dx$
- Partiell integration

$$\int f(x) g(x) dx = F(x) g(x) - \int F(x) g'(x) dx$$

- Bestämda integraler

$$\int_a^b f(x) dx = [F(x)]_a^b = F(b) - F(a)$$

Formelblad 2 - Statistisk teori med tillämpningar

Estimatorer

- $\bar{Y} = \frac{\sum_{i=1}^n Y_i}{n}$
- $S^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (Y_i - \bar{Y})^2}{n-1} = \frac{\sum_{i=1}^n Y_i^2 - n(\bar{Y})^2}{n-1}$
- $S_p^2 = \frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2}$

Konfidensintervall

- $\hat{\theta} \pm z_{\alpha/2} \sigma_{\hat{\theta}}$
- $\bar{Y} \pm t_{\alpha/2} \frac{S}{\sqrt{n}}$
- $\left(\frac{(n-1)S^2}{\chi_{\alpha/2}^2}, \frac{(n-1)S^2}{\chi_{1-\alpha/2}^2} \right)$
- $\hat{\theta}_1 - \hat{\theta}_2 \pm z_{\alpha/2} \sigma(\hat{\theta}_1 - \hat{\theta}_2)$
- $\bar{Y}_1 - \bar{Y}_2 \pm t_{\alpha/2} S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}$

Testvariabler

- $Z = \frac{\hat{\theta} - \theta_0}{\sigma_{\hat{\theta}}}$
- $T = \frac{\bar{Y} - \mu_0}{S/\sqrt{n}}$
- $\chi^2 = \frac{(n-1)S^2}{\sigma_0^2}$
- $Z = \frac{\hat{\theta}_1 - \hat{\theta}_2 - D_0}{\sigma(\hat{\theta}_1 - \hat{\theta}_2)}$
- $T = \frac{\bar{Y}_1 - \bar{Y}_2 - D_0}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$

- $Z = \frac{M-n/2}{(1/2)\sqrt{n}}$
- $Z = \frac{T^+ - [n(n+1)/4]}{\sqrt{n(n+1)(2n+1)/24}}$
- $Z = \frac{U - (n_1 n_2 / 2)}{\sqrt{n_1 n_2 (n_1 + n_2 + 1) / 12}}$, $U = n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - W$
- $Z = \frac{R - E(R)}{\sqrt{V(R)}}$, $E(R) = \frac{2n_1 n_2}{n_1 + n_2} + 1$, $V(R) = \frac{2n_1 n_2 (2n_1 n_2 - n_1 - n_2)}{(n_1 + n_2)^2 (n_1 + n_2 - 1)}$
- $r_S = \frac{\sum_{i=1}^n R(x_i) R(y_i) - \frac{1}{n} [\sum_{i=1}^n R(x_i)] [\sum_{i=1}^n R(y_i)]}{\sqrt{\left\{ \sum_{i=1}^n [R(x_i)]^2 - \frac{1}{n} [\sum_{i=1}^n R(x_i)]^2 \right\} \left\{ \sum_{i=1}^n [R(y_i)]^2 - \frac{1}{n} [\sum_{i=1}^n R(y_i)]^2 \right\}}}$
- $r_S = 1 - \frac{6 \sum_{i=1}^n d_i^2}{n(n^2 - 1)}$

Likelihood

$$L(y_1, y_2, \dots, y_n | \theta) = \begin{cases} \prod_{i=1}^n p(y_i | \theta) & \text{om } Y_1, Y_2, \dots, Y_n \text{ är oberoende s.v. med sannolikhetsfunktion } p(y | \theta) \\ \prod_{i=1}^n f(y_i | \theta) & \text{om } Y_1, Y_2, \dots, Y_n \text{ är oberoende s.v. med täthetsfunktion } f(y | \theta) \end{cases}$$

Bayesiansk inferens

$$g^*(\theta | y) = \frac{L(y | \theta) g(\theta)}{\int_{\theta} L(y | \theta) g(\theta) d\theta}$$

där $g(\theta)$ är apriorifördelningen, $L(y | \theta)$ är likelihooden och $g^*(\theta | y)$ är aposteriorfördelningen.

Discrete Distributions

Distribution	Probability Function	Mean	Variance	Moment-Generating Function
Binomial	$p(y) = \binom{n}{y} p^y (1-p)^{n-y};$ $y = 0, 1, \dots, n$	np	$np(1-p)$	$[pe^t + (1-p)]^n$
Geometric	$p(y) = p(1-p)^{y-1};$ $y = 1, 2, \dots$	$\frac{1}{p}$	$\frac{1-p}{p^2}$	$\frac{pe^t}{1-(1-p)e^t}$
Hypergeometric	$p(y) = \frac{\binom{r}{y} \binom{N-r}{n-y}}{\binom{N}{n}};$ $y = 0, 1, \dots, n \text{ if } n \leq r,$ $y = 0, 1, \dots, r \text{ if } n > r$	$\frac{nr}{N}$	$n \left(\frac{r}{N} \right) \left(\frac{N-r}{N} \right) \left(\frac{N-n}{N-1} \right)$	
Poisson	$p(y) = \frac{\lambda^y e^{-\lambda}}{y!};$ $y = 0, 1, 2, \dots$	λ	λ	$\exp[\lambda(e^t - 1)]$
Negative binomial	$p(y) = \binom{y-1}{r-1} p^r (1-p)^{y-r};$ $y = r, r+1, \dots$	$\frac{r}{p}$	$\frac{r(1-p)}{p^2}$	$\left[\frac{pe^t}{1-(1-p)e^t} \right]^r$

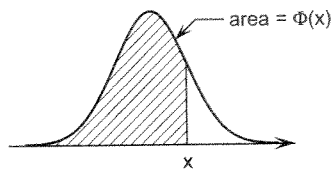
Continuous Distributions

Distribution	Probability Function	Mean	Variance	Moment-Generating Function
Uniform	$f(y) = \frac{1}{\theta_2 - \theta_1}; \theta_1 \leq y \leq \theta_2$	$\frac{\theta_1 + \theta_2}{2}$	$\frac{(\theta_2 - \theta_1)^2}{12}$	$\frac{e^{\theta_2 t} - e^{\theta_1 t}}{t(\theta_2 - \theta_1)}$
Normal	$f(y) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \exp\left[-\left(\frac{1}{2\sigma^2}\right)(y - \mu)^2\right]$ $-\infty < y < +\infty$	μ	σ^2	$\exp\left(\mu t + \frac{t^2 \sigma^2}{2}\right)$
Exponential	$f(y) = \frac{1}{\beta} e^{-y/\beta}; \beta > 0$ $0 < y < \infty$	β	β^2	$(1 - \beta t)^{-1}$
Gamma	$f(y) = \left[\frac{1}{\Gamma(\alpha)\beta^\alpha} \right] y^{\alpha-1} e^{-y/\beta};$ $0 < y < \infty$	$\alpha\beta$	$\alpha\beta^2$	$(1 - \beta t)^{-\alpha}$
Chi-square	$f(y) = \frac{(y)^{(v/2)-1} e^{-y/2}}{2^{v/2} \Gamma(v/2)};$ $y^2 > 0$	v	$2v$	$(1 - 2t)^{-v/2}$
Beta	$f(y) = \left[\frac{\Gamma(\alpha + \beta)}{\Gamma(\alpha)\Gamma(\beta)} \right] y^{\alpha-1} (1 - y)^{\beta-1};$ $0 < y < 1$	$\frac{\alpha}{\alpha + \beta}$	$\frac{\alpha\beta}{(\alpha + \beta)^2(\alpha + \beta + 1)}$	does not exist in closed form

Tabeller

Tabell 1. Standardiserad normalfördelning

$\Phi(x) = P(X \leq x)$ där $X \in N(0, 1)$
 För negativa värden, utnyttja att $\Phi(x) = 1 - \Phi(-x)$

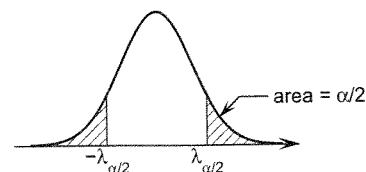
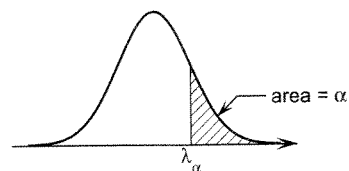

x	.00	.01	.02	.03	.04	.05	.06	.07	.08	.09
0.0	.5000	.5040	.5080	.5120	.5160	.5199	.5239	.5279	.5319	.5359
0.1	.5398	.5438	.5478	.5517	.5557	.5596	.5636	.5675	.5714	.5753
0.2	.5793	.5832	.5871	.5910	.5948	.5987	.6026	.6064	.6103	.6141
0.3	.6179	.6217	.6255	.6293	.6331	.6368	.6406	.6443	.6480	.6517
0.4	.6554	.6591	.6628	.6664	.6700	.6736	.6772	.6808	.6844	.6879
0.5	.6915	.6950	.6985	.7019	.7054	.7088	.7123	.7157	.7190	.7224
0.6	.7257	.7291	.7324	.7357	.7389	.7422	.7454	.7486	.7517	.7549
0.7	.7580	.7611	.7642	.7673	.7704	.7734	.7764	.7794	.7823	.7852
0.8	.7881	.7910	.7939	.7967	.7995	.8023	.8051	.8078	.8106	.8133
0.9	.8159	.8186	.8212	.8238	.8264	.8289	.8315	.8340	.8365	.8389
1.0	.8413	.8438	.8461	.8485	.8508	.8531	.8554	.8577	.8599	.8621
1.1	.8643	.8665	.8686	.8708	.8729	.8749	.8770	.8790	.8810	.8830
1.2	.8849	.8869	.8888	.8907	.8925	.8944	.8962	.8980	.8997	.9015
1.3	.9032	.9049	.9066	.9082	.9099	.9115	.9131	.9147	.9162	.9177
1.4	.9192	.9207	.9222	.9236	.9251	.9265	.9279	.9292	.9306	.9319
1.5	.9332	.9345	.9357	.9370	.9382	.9394	.9406	.9418	.9429	.9441
1.6	.9452	.9463	.9474	.9484	.9495	.9505	.9515	.9525	.9535	.9545
1.7	.9554	.9564	.9573	.9582	.9591	.9599	.9608	.9616	.9625	.9633
1.8	.9641	.9649	.9656	.9664	.9671	.9678	.9686	.9693	.9699	.9706
1.9	.9713	.9719	.9726	.9732	.9738	.9744	.9750	.9756	.9761	.9767
2.0	.97725	.97778	.97831	.97882	.97932	.97982	.98030	.98077	.98124	.98169
2.1	.98214	.98257	.98300	.98341	.98382	.98422	.98461	.98500	.98537	.98574
2.2	.98610	.98645	.98679	.98713	.98745	.98778	.98809	.98840	.98870	.98899
2.3	.98928	.98956	.98983	.99010	.99036	.99061	.99086	.99111	.99134	.99158
2.4	.99180	.99202	.99224	.99245	.99266	.99286	.99305	.99324	.99343	.99361
2.5	.99379	.99396	.99413	.99430	.99446	.99461	.99477	.99492	.99506	.99520
2.6	.99534	.99547	.99560	.99573	.99585	.99598	.99609	.99621	.99632	.99643
2.7	.99653	.99664	.99674	.99683	.99693	.99702	.99711	.99720	.99728	.99736
2.8	.99744	.99752	.99760	.99767	.99774	.99781	.99788	.99795	.99801	.99807
2.9	.99813	.99819	.99825	.99831	.99836	.99841	.99846	.99851	.99856	.99861
3.0	.99865									
3.1	.99903									
3.2	.99931									
3.3	.99952									
3.4	.99966									
3.5	.99977									
3.6	.99984									
3.7	.99989									
3.8	.99993									
3.9	.99995									
4.0	.99997									

Tabell 2. Normalfördelningens kvantiler

$P(X > \lambda_\alpha) = \alpha$ där $X \in N(0, 1)$

α	λ_α	α	λ_α
0.1	1.2816	0.001	3.0902
0.05	1.6449	0.0005	3.2905
0.025	1.9600	0.0001	3.7190
0.01	2.3263	0.00005	3.8906
0.005	2.5758	0.00001	4.2649

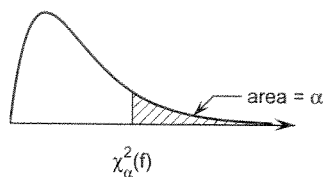
Fördelningsfunktionen för binomialfördelningen med parametrarna n och p

n	x	p							
		0.05	0.10	0.15	0.20	0.25	0.30	0.40	0.50
2	0	0.90250	0.81000	0.72250	0.64000	0.56250	0.49000	0.36000	0.25000
	1	0.99750	0.99000	0.97750	0.96000	0.93750	0.91000	0.84000	0.75000
3	0	0.85737	0.72900	0.61412	0.51200	0.42188	0.34300	0.21600	0.12500
	1	0.99275	0.97200	0.93925	0.89600	0.84375	0.78400	0.64800	0.50000
	2	0.99987	0.99900	0.99663	0.99200	0.98438	0.97300	0.93600	0.87500
4	0	0.81451	0.65610	0.52201	0.40960	0.31641	0.24010	0.12960	0.06250
	1	0.98598	0.94770	0.89048	0.81920	0.73828	0.65170	0.47520	0.31250
	2	0.99952	0.99630	0.98802	0.97280	0.94922	0.91630	0.82080	0.68750
	3	0.99999	0.99990	0.99949	0.99840	0.99609	0.99190	0.97440	0.93750
5	0	0.77378	0.59049	0.44371	0.32768	0.23730	0.16807	0.07776	0.03125
	1	0.97741	0.91854	0.83521	0.73728	0.63281	0.52822	0.33696	0.18750
	2	0.99884	0.99144	0.97339	0.94208	0.89648	0.83692	0.68256	0.50000
	3	0.99997	0.99954	0.99777	0.99328	0.98437	0.96922	0.91296	0.81250
	4	1.00000	0.99999	0.99992	0.99968	0.99902	0.99757	0.98976	0.96875
6	0	0.73509	0.53144	0.37715	0.26214	0.17798	0.11765	0.04666	0.01563
	1	0.96723	0.88574	0.77648	0.65536	0.53394	0.42018	0.23328	0.10938
	2	0.99777	0.98415	0.95266	0.90112	0.83057	0.74431	0.54432	0.34375
	3	0.99991	0.99873	0.99411	0.98304	0.96240	0.92953	0.82080	0.65625
	4	1.00000	0.99995	0.99960	0.99840	0.99536	0.98906	0.95904	0.89063
	5	1.00000	1.00000	0.99999	0.99994	0.99976	0.99927	0.99590	0.98438
7	0	0.69834	0.47830	0.32058	0.20972	0.13348	0.08235	0.02799	0.00781
	1	0.95562	0.85031	0.71658	0.57672	0.44495	0.32942	0.15863	0.06250
	2	0.99624	0.97431	0.92623	0.85197	0.75641	0.64707	0.41990	0.22656
	3	0.99981	0.99727	0.98790	0.96666	0.92944	0.87396	0.71021	0.50000
	4	0.99999	0.99982	0.99878	0.99533	0.98712	0.97120	0.90374	0.77344
	5	1.00000	0.99999	0.99993	0.99963	0.99866	0.99621	0.98116	0.93750
	6	1.00000	1.00000	1.00000	0.99999	0.99994	0.99978	0.99836	0.99219
8	0	0.66342	0.43047	0.27249	0.16777	0.10011	0.05765	0.01680	0.00391
	1	0.94276	0.81310	0.65718	0.50332	0.36708	0.25530	0.10638	0.03516
	2	0.99421	0.96191	0.89479	0.79692	0.67854	0.55177	0.31539	0.14453
	3	0.99963	0.99498	0.97865	0.94372	0.88618	0.80590	0.59409	0.36328
	4	0.99998	0.99957	0.99715	0.98959	0.97270	0.94203	0.82633	0.63672
	5	1.00000	0.99998	0.99976	0.99877	0.99577	0.98871	0.95019	0.85547
	6	1.00000	1.00000	0.99999	0.99992	0.99962	0.99871	0.99148	0.96484
	7	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99998	0.99993	0.99934	0.99609
9	0	0.63025	0.38742	0.23162	0.13422	0.07508	0.04035	0.01008	0.00195
	1	0.92879	0.77484	0.59948	0.43621	0.30034	0.19600	0.07054	0.01953
	2	0.99164	0.94703	0.85915	0.73820	0.60068	0.46283	0.23179	0.08984
	3	0.99936	0.99167	0.96607	0.91436	0.83427	0.72966	0.48261	0.25391
	4	0.99997	0.99911	0.99437	0.98042	0.95107	0.90119	0.73343	0.50000
	5	1.00000	0.99994	0.99937	0.99693	0.99001	0.97471	0.90065	0.74609
	6	1.00000	1.00000	0.99995	0.99969	0.99866	0.99571	0.97497	0.91016
	7	1.00000	1.00000	1.00000	0.99998	0.99989	0.99957	0.99620	0.98047
	8	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99998	0.99974	0.99805

n	x	p							
		0.05	0.10	0.15	0.20	0.25	0.30	0.40	0.50
10	0	0.59874	0.34868	0.19687	0.10737	0.05631	0.02825	0.00605	0.00098
	1	0.91386	0.73610	0.54430	0.37581	0.24403	0.14931	0.04636	0.01074
	2	0.98850	0.92981	0.82020	0.67780	0.52559	0.38278	0.16729	0.05469
	3	0.99897	0.98720	0.95003	0.87913	0.77588	0.64961	0.38228	0.17188
	4	0.99994	0.99837	0.99013	0.96721	0.92187	0.84973	0.63310	0.37695
	5	1.00000	0.99985	0.99862	0.99363	0.98027	0.95265	0.83376	0.62305
	6	1.00000	0.99999	0.99987	0.99914	0.99649	0.98941	0.94524	0.82813
	7	1.00000	1.00000	0.99999	0.99992	0.99958	0.99841	0.98771	0.94531
	8	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99997	0.99986	0.99832	0.98926
	9	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99999	0.99990	0.99902
11	0	0.56880	0.31381	0.16734	0.08590	0.04224	0.01977	0.00363	0.00049
	1	0.89811	0.69736	0.49219	0.32212	0.19710	0.11299	0.03023	0.00586
	2	0.98476	0.91044	0.77881	0.61740	0.45520	0.31274	0.11892	0.03271
	3	0.99845	0.98147	0.93056	0.83886	0.71330	0.56956	0.29628	0.11328
	4	0.99989	0.99725	0.98411	0.94959	0.88537	0.78970	0.53277	0.27441
	5	0.99999	0.99970	0.99734	0.98835	0.96567	0.92178	0.75350	0.50000
	6	1.00000	0.99998	0.99968	0.99803	0.99244	0.97838	0.90065	0.72559
	7	1.00000	1.00000	0.99997	0.99976	0.99881	0.99571	0.97072	0.88672
	8	1.00000	1.00000	1.00000	0.99998	0.99987	0.99942	0.99408	0.96729
	9	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99999	0.99995	0.99927	0.99414
	10	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99996	0.99951
12	0	0.54036	0.28243	0.14224	0.06872	0.03168	0.01384	0.00218	0.00024
	1	0.88164	0.65900	0.44346	0.27488	0.15838	0.08503	0.01959	0.00317
	2	0.98043	0.88913	0.73582	0.55835	0.39068	0.25282	0.08344	0.01929
	3	0.99776	0.97436	0.90779	0.79457	0.64878	0.49252	0.22534	0.07300
	4	0.99982	0.99567	0.97608	0.92744	0.84236	0.72366	0.43818	0.19385
	5	0.99999	0.99946	0.99536	0.98059	0.94560	0.88215	0.66521	0.38721
	6	1.00000	0.99995	0.99933	0.99610	0.98575	0.96140	0.84179	0.61279
	7	1.00000	1.00000	0.99993	0.99942	0.99722	0.99051	0.94269	0.80615
	8	1.00000	1.00000	0.99999	0.99994	0.99961	0.99831	0.98473	0.92700
	9	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99996	0.99979	0.99719	0.98071
	10	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99998	0.99968	0.99683
	11	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99998	0.99976
13	0	0.51334	0.25419	0.12091	0.05498	0.02376	0.00969	0.00131	0.00012
	1	0.86458	0.62134	0.39828	0.23365	0.12671	0.06367	0.01263	0.00171
	2	0.97549	0.86612	0.69196	0.50165	0.33260	0.20248	0.05790	0.01123
	3	0.99690	0.96584	0.88200	0.74732	0.58425	0.42061	0.16858	0.04614
	4	0.99971	0.99354	0.96584	0.90087	0.79396	0.65431	0.35304	0.13342
	5	0.99998	0.99908	0.99247	0.96996	0.91979	0.83460	0.57440	0.29053
	6	1.00000	0.99990	0.99873	0.99300	0.97571	0.93762	0.77116	0.50000
	7	1.00000	0.99999	0.99984	0.99875	0.99435	0.98178	0.90233	0.70947
	8	1.00000	1.00000	0.99998	0.99983	0.99901	0.99597	0.96792	0.86658
	9	1.00000	1.00000	1.00000	0.99998	0.99987	0.99935	0.99221	0.95386
	10	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99999	0.99993	0.99868	0.98877
	11	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99986	0.99829
	12	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	1.00000	0.99999	0.99988

Tabell 4. χ^2 -fördelningen

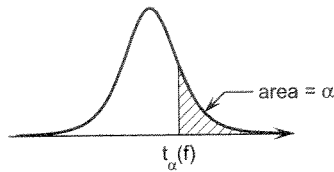
$P(X > \chi^2_\alpha(f)) = \alpha$ där $X \in \chi^2(f)$

f	α	0.9995	0.999	0.995	0.99	0.975	0.95	0.05	0.025	0.01	0.005	0.001	0.0005
1		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.84	5.02	6.63	7.88	10.83	12.12
2		0.00	0.00	0.01	0.02	0.05	0.10	5.99	7.38	9.21	10.60	13.82	15.20
3		0.02	0.02	0.07	0.11	0.22	0.35	7.81	9.35	11.34	12.84	16.27	17.73
4		0.06	0.09	0.21	0.30	0.48	0.71	9.49	11.14	13.28	14.86	18.47	20.00
5		0.16	0.21	0.41	0.55	0.83	1.15	11.07	12.83	15.09	16.75	20.52	22.11
6		0.30	0.38	0.68	0.87	1.24	1.64	12.59	14.45	16.81	18.55	22.46	24.10
7		0.48	0.60	0.99	1.24	1.69	2.17	14.07	16.01	18.48	20.28	24.32	26.02
8		0.71	0.86	1.34	1.65	2.18	2.73	15.51	17.53	20.09	21.95	26.12	27.87
9		0.97	1.15	1.73	2.09	2.70	3.33	16.92	19.02	21.67	23.59	27.88	29.67
10		1.26	1.48	2.16	2.56	3.25	3.94	18.31	20.48	23.21	25.19	29.59	31.42
11		1.59	1.83	2.60	3.05	3.82	4.57	19.68	21.92	24.72	26.76	31.26	33.14
12		1.93	2.21	3.07	3.57	4.40	5.23	21.03	23.34	26.22	28.30	32.91	34.82
13		2.31	2.62	3.57	4.11	5.01	5.89	22.36	24.74	27.69	29.82	34.53	36.48
14		2.70	3.04	4.07	4.66	5.63	6.57	23.68	26.12	29.14	31.32	36.12	38.11
15		3.11	3.48	4.60	5.23	6.26	7.26	25.00	27.49	30.58	32.80	37.70	39.72
16		3.54	3.94	5.14	5.81	6.91	7.96	26.30	28.85	32.00	34.27	39.25	41.31
17		3.98	4.42	5.70	6.41	7.56	8.67	27.59	30.19	33.41	35.72	40.79	42.88
18		4.44	4.90	6.26	7.01	8.23	9.39	28.87	31.53	34.81	37.16	42.31	44.43
19		4.91	5.41	6.84	7.63	8.91	10.12	30.14	32.85	36.19	38.58	43.82	45.97
20		5.40	5.92	7.43	8.26	9.59	10.85	31.41	34.17	37.57	40.00	45.31	47.50
21		5.90	6.45	8.03	8.90	10.28	11.59	32.67	35.48	38.93	41.40	46.80	49.01
22		6.40	6.98	8.64	9.54	10.98	12.34	33.92	36.78	40.29	42.80	48.27	50.51
23		6.92	7.53	9.26	10.20	11.69	13.09	35.17	38.08	41.64	44.18	49.73	52.00
24		7.45	8.08	9.89	10.86	12.40	13.85	36.42	39.36	42.98	45.56	51.18	53.48
25		7.99	8.65	10.52	11.52	13.12	14.61	37.65	40.65	44.31	46.93	52.62	54.95
26		8.54	9.22	11.16	12.20	13.84	15.38	38.89	41.92	45.64	48.29	54.05	56.41
27		9.09	9.80	11.81	12.88	14.57	16.15	40.11	43.19	46.96	49.64	55.48	57.86
28		9.66	10.39	12.46	13.56	15.31	16.93	41.34	44.46	48.28	50.99	56.89	59.30
29		10.23	10.99	13.12	14.26	16.05	17.71	42.56	45.72	49.59	52.34	58.30	60.73
30		10.80	11.59	13.79	14.95	16.79	18.49	43.77	46.98	50.89	53.67	59.70	62.16
40		16.91	17.92	20.71	22.16	24.43	26.51	55.76	59.34	63.69	66.77	73.40	76.09
50		23.46	24.67	27.99	29.71	32.36	34.76	67.50	71.42	76.15	79.49	86.66	89.56
60		30.34	31.74	35.53	37.48	40.48	43.19	79.08	83.30	88.38	91.95	99.61	102.69
70		37.47	39.04	43.28	45.44	48.76	51.74	90.53	95.02	100.43	104.21	112.32	115.58
80		44.79	46.52	51.17	53.54	57.15	60.39	101.88	106.63	112.33	116.32	124.84	128.26
90		52.28	54.16	59.20	61.75	65.65	69.13	113.15	118.14	124.12	128.30	137.21	140.78
100		59.90	61.92	67.33	70.06	74.22	77.93	124.34	129.56	135.81	140.17	149.45	153.17

Tabell 3. t -fördelningen

$P(X > t_\alpha(f)) = \alpha$ där $X \in t(f)$

f	α	0.1	0.05	0.025	0.01	0.005	0.001	0.0005
1		3.08	6.31	12.71	31.82	63.66	318.31	636.62
2		1.89	2.92	4.30	6.96	9.92	22.33	31.60
3		1.64	2.35	3.18	4.54	5.84	10.21	12.92
4		1.53	2.13	2.78	3.75	4.60	7.17	8.61
5		1.48	2.02	2.57	3.36	4.03	5.89	6.87
6		1.44	1.94	2.45	3.14	3.71	5.21	5.96
7		1.41	1.89	2.36	3.00	3.50	4.79	5.41
8		1.40	1.86	2.31	2.90	3.36	4.50	5.04
9		1.38	1.83	2.26	2.82	3.25	4.30	4.78
10		1.37	1.81	2.23	2.76	3.17	4.14	4.59
11		1.36	1.80	2.20	2.72	3.11	4.02	4.44
12		1.36	1.78	2.18	2.68	3.05	3.93	4.32
13		1.35	1.77	2.16	2.65	3.01	3.85	4.22
14		1.35	1.76	2.14	2.62	2.98	3.79	4.14
15		1.34	1.75	2.13	2.60	2.95	3.73	4.07
16		1.34	1.75	2.12	2.58	2.92	3.69	4.01
17		1.33	1.74	2.11	2.57	2.90	3.65	3.97
18		1.33	1.73	2.10	2.55	2.88	3.61	3.92
19		1.33	1.73	2.09	2.54	2.86	3.58	3.88
20		1.33	1.72	2.09	2.53	2.85	3.55	3.85
21		1.32	1.72	2.08	2.52	2.83	3.53	3.82
22		1.32	1.72	2.07	2.51	2.82	3.50	3.79
23		1.32	1.71	2.07	2.50	2.81	3.48	3.77
24		1.32	1.71	2.06	2.49	2.80	3.47	3.75
25		1.32	1.71	2.06	2.49	2.79	3.45	3.73
26		1.31	1.71	2.06	2.48	2.78	3.43	3.71
27		1.31	1.70	2.05	2.47	2.77	3.42	3.69
28		1.31	1.70	2.05	2.47	2.76	3.41	3.67
29		1.31	1.70	2.05	2.46	2.76	3.40	3.66
30		1.31	1.70	2.04	2.46	2.75	3.39	3.65
40		1.30	1.68	2.02	2.42	2.70	3.31	3.55
60		1.30	1.67	2.00	2.39	2.66	3.23	3.46
120		1.29	1.66	1.98	2.36	2.62	3.16	3.37
∞		1.28	1.64	1.96	2.33	2.58	3.09	3.29

Table 11. Critical Values of Spearman's Rank Correlation Coefficient

n	$\alpha = .05$	$\alpha = .025$	$\alpha = .01$	$\alpha = .005$
5	0.900	—	—	—
6	0.829	0.886	0.943	—
7	0.714	0.786	0.893	—
8	0.643	0.738	0.833	0.881
9	0.600	0.683	0.783	0.833
10	0.564	0.648	0.745	0.794
11	0.523	0.623	0.736	0.818
12	0.497	0.591	0.703	0.780
13	0.475	0.566	0.673	0.745
14	0.457	0.545	0.646	0.716
15	0.441	0.525	0.623	0.689
16	0.425	0.507	0.601	0.666
17	0.412	0.490	0.582	0.645
18	0.399	0.476	0.564	0.625
19	0.388	0.462	0.549	0.608
20	0.377	0.450	0.534	0.591
21	0.368	0.438	0.521	0.576
22	0.359	0.428	0.508	0.562
23	0.351	0.418	0.496	0.549
24	0.343	0.409	0.485	0.537
25	0.336	0.400	0.475	0.526
26	0.329	0.392	0.465	0.515
27	0.323	0.385	0.456	0.505
28	0.317	0.377	0.448	0.496
29	0.311	0.370	0.440	0.487
30	0.305	0.364	0.432	0.478

From "Distribution of Sums of Squares of Rank Differences for Small Samples," E. G. Olds, *Annals of Mathematical Statistics*, Volume 9 (1938).

Table 8 (Continued)

$n_2 = 5$

U_0	n_1				
	1	2	3	4	5
0	.1667	.0476	.0179	.0079	.0040
1	.3333	.0952	.0357	.0159	.0079
2	.5000	.1905	.0714	.0317	.0159
3		.2857	.1250	.0556	.0278
4		.4286	.1964	.0952	.0476
5		.5714	.2857	.1429	.0754
6			.3929	.2063	.1111
7			.5000	.2778	.1548
8				.3651	.2103
9				.4524	.2738
10				.5476	.3452
11					.4206
12					.5000

$n_2 = 6$

U_0	n_1					
	1	2	3	4	5	6
0	.1429	.0357	.0119	.0048	.0022	.0011
1	.2857	.0714	.0238	.0095	.0043	.0022
2	.4286	.1429	.0476	.0190	.0087	.0043
3	.5714	.2143	.0833	.0333	.0152	.0076
4		.3214	.1310	.0571	.0260	.0130
5		.4286	.1905	.0857	.0411	.0206
6		.5714	.2738	.1286	.0628	.0323
7			.3571	.1762	.0887	.0465
8			.4524	.2381	.1234	.0660
9			.5476	.3048	.1645	.0898
10				.3810	.2143	.1201
11				.4571	.2684	.1548
12				.5429	.3312	.1970
13					.3961	.2424
14					.4654	.2944
15					.5346	.3496
16						.4091
17						.4686
18						.5314

Table 8. Distribution Function of U

$P(U \leq U_0)$; U_0 is the argument; $n_1 \leq n_2$; $3 \leq n_2 \leq 10$.

$n_2 = 3$

U_0	n_1		
	1	2	3
0	.25	.10	.05
1	.50	.20	.10
2		.40	.20
3		.60	.35
4			.50

$n_2 = 4$

U_0	n_1			
	1	2	3	4
0	.2000	.0667	.0286	.0143
1	.4000	.1333	.0571	.0286
2	.6000	.2667	.1143	.0571
3		.4000	.2000	.1000
4		.6000	.3143	.1714
5			.4286	.2429
6			.5714	.3429
7				.4429
8				.5571

Table 8 (Continued)

 $n_2 = 10$

U_0	n_1									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	.0909	.0152	.0035	.0010	.0003	.0001	.0001	.0000	.0000	.0000
1	.1818	.0303	.0070	.0020	.0007	.0002	.0001	.0000	.0000	.0000
2	.2727	.0606	.0140	.0040	.0013	.0005	.0002	.0001	.0000	.0000
3	.3636	.0909	.0245	.0070	.0023	.0009	.0004	.0002	.0001	.0000
4	.4545	.1364	.0385	.0120	.0040	.0015	.0006	.0003	.0001	.0001
5	.5455	.1818	.0559	.0180	.0063	.0024	.0010	.0004	.0002	.0001
6		.2424	.0804	.0270	.0097	.0037	.0015	.0007	.0003	.0002
7		.3030	.1084	.0380	.0140	.0055	.0023	.0010	.0005	.0002
8		.3788	.1434	.0529	.0200	.0080	.0034	.0015	.0007	.0004
9		.4545	.1853	.0709	.0276	.0112	.0048	.0022	.0011	.0005
10		.5455	.2343	.0939	.0376	.0156	.0068	.0031	.0015	.0008
11			.2867	.1199	.0496	.0210	.0093	.0043	.0021	.0010
12			.3462	.1518	.0646	.0280	.0125	.0058	.0028	.0014
13			.4056	.1868	.0823	.0363	.0165	.0078	.0038	.0019
14			.4685	.2268	.1032	.0467	.0215	.0103	.0051	.0026
15			.5315	.2697	.1272	.0589	.0277	.0133	.0066	.0034
16				.3177	.1548	.0736	.0351	.0171	.0086	.0045
17				.3666	.1855	.0903	.0439	.0217	.0110	.0057
18				.4196	.2198	.1099	.0544	.0273	.0140	.0073
19				.4725	.2567	.1317	.0665	.0338	.0175	.0093
20				.5275	.2970	.1566	.0806	.0416	.0217	.0116
21					.3393	.1838	.0966	.0506	.0267	.0144
22					.3839	.2139	.1148	.0610	.0326	.0177
23					.4296	.2461	.1349	.0729	.0394	.0216
24					.4765	.2811	.1574	.0864	.0474	.0262
25					.5235	.3177	.1819	.1015	.0564	.0315
26						.3564	.2087	.1185	.0667	.0376
27						.3962	.2374	.1371	.0782	.0446
28						.4374	.2681	.1577	.0912	.0526
29						.4789	.3004	.1800	.1055	.0615
30						.5211	.3345	.2041	.1214	.0716
31							.3698	.2299	.1388	.0827
32							.4063	.2574	.1577	.0952
33							.4434	.2863	.1781	.1088
34							.4811	.3167	.2001	.1237
35							.5189	.3482	.2235	.1399
36								.3809	.2483	.1575
37								.4143	.2745	.1763
38								.4484	.3019	.1965
39								.4827	.3304	.2179

Table 8 (Continued)

$n_2 = 10$

U_0	n_1									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
40								.5173	.3598	.2406
41									.3901	.2644
42									.4211	.2894
43									.4524	.3153
44									.4841	.3421
45									.5159	.3697
46										.3980
47										.4267
48										.4559
49										.4853
50										.5147

Computed by M. Pagano, Department of Statistics, University of Florida.

Table 9 Critical Values of T in the Wilcoxon Matched-Pairs, Signed-Ranks Test; $n = 5(1)50$

One-sided	Two-sided	$n = 5$	$n = 6$	$n = 7$	$n = 8$	$n = 9$	$n = 10$
$P = .05$	$P = .10$	1	2	4	6	8	11
$P = .025$	$P = .05$		1	2	4	6	8
$P = .01$	$P = .02$			0	2	3	5
$P = .005$	$P = .01$				0	2	3
One-sided	Two-sided	$n = 11$	$n = 12$	$n = 13$	$n = 14$	$n = 15$	$n = 16$
$P = .05$	$P = .10$	14	17	21	26	30	36
$P = .025$	$P = .05$	11	14	17	21	25	30
$P = .01$	$P = .02$	7	10	13	16	20	24
$P = .005$	$P = .01$	5	7	10	13	16	19
One-sided	Two-sided	$n = 17$	$n = 18$	$n = 19$	$n = 20$	$n = 21$	$n = 22$
$P = .05$	$P = .10$	41	47	54	60	68	75
$P = .025$	$P = .05$	35	40	46	52	59	66
$P = .01$	$P = .02$	28	33	38	43	49	56
$P = .005$	$P = .01$	23	28	32	37	43	49
One-sided	Two-sided	$n = 23$	$n = 24$	$n = 25$	$n = 26$	$n = 27$	$n = 28$
$P = .05$	$P = .10$	83	92	101	110	120	130
$P = .025$	$P = .05$	73	81	90	98	107	117
$P = .01$	$P = .02$	62	69	77	85	93	102
$P = .005$	$P = .01$	55	68	68	76	84	92

Table 9 (Continued)

One-sided	Two-sided	$n = 29$	$n = 30$	$n = 31$	$n = 32$	$n = 33$	$n = 34$
$P = .05$	$P = .10$	141	152	163	175	188	201
$P = .025$	$P = .05$	127	137	148	159	171	183
$P = .01$	$P = .02$	111	120	130	141	151	162
$P = .005$	$P = .01$	100	109	118	128	138	149
One-sided	Two-sided	$n = 35$	$n = 36$	$n = 37$	$n = 38$	$n = 39$	
$P = .05$	$P = .10$	214	228	242	256	271	
$P = .025$	$P = .05$	195	208	222	235	250	
$P = .01$	$P = .02$	174	186	198	211	224	
$P = .005$	$P = .01$	160	171	183	195	208	
One-sided	Two-sided	$n = 40$	$n = 41$	$n = 42$	$n = 43$	$n = 44$	$n = 45$
$P = .05$	$P = .10$	287	303	319	336	353	371
$P = .025$	$P = .05$	264	279	295	311	327	344
$P = .01$	$P = .02$	238	252	267	281	297	313
$P = .005$	$P = .01$	221	234	248	262	277	292
One-sided	Two-sided	$n = 46$	$n = 47$	$n = 48$	$n = 49$	$n = 50$	
$P = .05$	$P = .10$	389	408	427	446	466	
$P = .025$	$P = .05$	361	379	397	415	434	
$P = .01$	$P = .02$	329	345	362	380	398	
$P = .005$	$P = .01$	307	323	339	356	373	

From "Some Rapid Approximate Statistical Procedures" (1964), 28, F. Wilcoxon and R. A. Wilcox.

Table 10 Distribution of the Total Number of Runs R in Samples of Size (n_1, n_2) ; $P(R \leq a)$

(n_1, n_2)	a									
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
(2, 3)	.200	.500	.900	1.000						
(2, 4)	.133	.400	.800	1.000						
(2, 5)	.095	.333	.714	1.000						
(2, 6)	.071	.286	.643	1.000						
(2, 7)	.056	.250	.583	1.000						
(2, 8)	.044	.222	.533	1.000						
(2, 9)	.036	.200	.491	1.000						
(2, 10)	.030	.182	.455	1.000						
(3, 3)	.100	.300	.700	.900	1.000					
(3, 4)	.057	.200	.543	.800	.971	1.000				
(3, 5)	.036	.143	.429	.714	.929	1.000				
(3, 6)	.024	.107	.345	.643	.881	1.000				
(3, 7)	.017	.083	.283	.583	.833	1.000				
(3, 8)	.012	.067	.236	.533	.788	1.000				
(3, 9)	.009	.055	.200	.491	.745	1.000				
(3, 10)	.007	.045	.171	.455	.706	1.000				
(4, 4)	.029	.114	.371	.629	.886	.971	1.000			
(4, 5)	.016	.071	.262	.500	.786	.929	.992	1.000		
(4, 6)	.010	.048	.190	.405	.690	.881	.976	1.000		
(4, 7)	.006	.033	.142	.333	.606	.833	.954	1.000		
(4, 8)	.004	.024	.109	.279	.533	.788	.929	1.000		
(4, 9)	.003	.018	.085	.236	.471	.745	.902	1.000		
(4, 10)	.002	.014	.068	.203	.419	.706	.874	1.000		
(5, 5)	.008	.040	.167	.357	.643	.833	.960	.992	1.000	
(5, 6)	.004	.024	.110	.262	.522	.738	.911	.976	.998	
(5, 7)	.003	.015	.076	.197	.424	.652	.854	.955	.992	
(5, 8)	.002	.010	.054	.152	.347	.576	.793	.929	.984	
(5, 9)	.001	.007	.039	.119	.287	.510	.734	.902	.972	
(5, 10)	.001	.005	.029	.095	.239	.455	.678	.874	.958	
(6, 6)	.002	.013	.067	.175	.392	.608	.825	.933	.987	
(6, 7)	.001	.008	.043	.121	.296	.500	.733	.879	.966	
(6, 8)	.001	.005	.028	.086	.226	.413	.646	.821	.937	
(6, 9)	.000	.003	.019	.063	.175	.343	.566	.762	.902	
(6, 10)	.000	.002	.013	.047	.137	.288	.497	.706	.864	
(7, 7)	.001	.004	.025	.078	.209	.383	.617	.791	.922	
(7, 8)	.000	.002	.015	.051	.149	.296	.514	.704	.867	
(7, 9)	.000	.001	.010	.035	.108	.231	.427	.622	.806	
(7, 10)	.000	.001	.006	.024	.080	.182	.355	.549	.743	
(8, 8)	.000	.001	.009	.032	.100	.214	.405	.595	.786	
(8, 9)	.000	.001	.005	.020	.069	.157	.319	.500	.702	
(8, 10)	.000	.000	.003	.013	.048	.117	.251	.419	.621	
(9, 9)	.000	.000	.003	.012	.044	.109	.238	.399	.601	
(9, 10)	.000	.000	.002	.008	.029	.077	.179	.319	.510	
(10, 10)	.000	.000	.001	.004	.019	.051	.128	.242	.414	

Table 10 (Continued)

(n_1, n_2)	α									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
(2, 3)										
(2, 4)										
(2, 5)										
(2, 6)										
(2, 7)										
(2, 8)										
(2, 9)										
(2, 10)										
(3, 3)										
(3, 4)										
(3, 5)										
(3, 6)										
(3, 7)										
(3, 8)										
(3, 9)										
(3, 10)										
(4, 4)										
(4, 5)										
(4, 6)										
(4, 7)										
(4, 8)										
(4, 9)										
(4, 10)										
(5, 5)										
(5, 6)	1.000									
(5, 7)	1.000									
(5, 8)	1.000									
(5, 9)	1.000									
(5, 10)	1.000									
(6, 6)	.998	1.000								
(6, 7)	.992	.999	1.000							
(6, 8)	.984	.998	1.000							
(6, 9)	.972	.994	1.000							
(6, 10)	.958	.990	1.000							
(7, 7)	.975	.996	.999	1.000						
(7, 8)	.949	.988	.998	1.000	1.000					
(7, 9)	.916	.975	.994	.999	1.000					
(7, 10)	.879	.957	.990	.998	1.000					
(8, 8)	.900	.968	.991	.999	1.000	1.000				
(8, 9)	.843	.939	.980	.996	.999	1.000	1.000			
(8, 10)	.782	.903	.964	.990	.998	1.000	1.000			
(9, 9)	.762	.891	.956	.988	.997	1.000	1.000	1.000		
(9, 10)	.681	.834	.923	.974	.992	.999	1.000	1.000	1.000	
(10, 10)	.586	.758	.872	.949	.981	.996	.999	1.000	1.000	1.000

From "Tables for Testing Randomness of Grouping in a Sequence of Alternatives," C. Eisenhart and E. Swed, *Annals of Mathematical Statistics*, Volume 14 (1943).

Statistiska institutionen

Stockholms
universitet

Rättningsblad

Datum: 16/2-2016

Sal: Laduvikssalen

Tenta: Statistisk teori med tillämpningar I

Kurs: Statistisk teori med tillämpningar

ANONYMKOD:

STM-0030

Jag godkänner att min tenta får läggas ut anonymt på hemsidan som studentsvar.

OBS! SKRIV ÄVEN PÅ BAKSIDAN AV SKRIVBLADEN

Markera besvarade uppgifter med kryss

1	2	3	4	5	6	7	8	9	Antal inl. blad
X	X	X	X	X					5
Lär.ant. 20	20	13	18	13					

84 + 8 bonus

POÄNG 92	BETYG A	Lärarens sign.
-------------	------------	--------------------

1 \bar{Y} : Antalet av de som testas som är felaktiga
 $\bar{Y} \sim \text{Hyp}(N=10, n=2, r)$ $P(Y) = \frac{\binom{r}{y} \binom{N-r}{n-y}}{\binom{N}{n}}$ brt! R

a) Söker $P(\bar{Y}=2)$ om $r=2$

$$P(2) = \frac{\binom{2}{2} \binom{8}{0}}{\binom{10}{2}} = \frac{1 \cdot 1}{45} = \frac{1}{45} \quad R \quad 7$$

b) Söker $P(\bar{Y}=2)$ om $r=3$

$$P(2) = \frac{\binom{3}{2} \binom{7}{0}}{\binom{10}{2}} = \frac{3 \cdot 1}{45} = \frac{3}{45} \quad R \quad 7$$

c) Väntar \bar{X} stäm för partiet som med $\frac{3}{10}$ sth har $r=2$
och med $\frac{7}{10}$ sth har $r=3$

Söker $P(\bar{X}=2)$

$$P(\bar{X}=2) = \frac{3}{10} \cdot P(\bar{Y}_1=2) + \frac{7}{10} \cdot P(\bar{Y}_2=2) =$$

$$= \frac{3}{10} \cdot \frac{1}{45} + \frac{7}{10} \cdot \frac{3}{45} = \frac{1}{150} + \frac{7}{150} = \frac{8}{150} = \frac{4}{75} \quad R$$

6

(20)

2

$$F(y) = \begin{cases} 0, & y < 0 \\ \frac{y^2}{2}, & 0 \leq y \leq 1 \\ y - \frac{1}{2}, & 1 < y \leq 1,5 \\ 1, & y > 1,5 \end{cases}$$

a)

Söker $f(y)$

$$f(y) = \frac{dF(y)}{dy} \quad \mathbb{R}$$

$$f(y) \text{ för } y < 0 = \frac{d}{dy} \cdot 0 = 0$$

$$f(y) \text{ för } 0 \leq y \leq 1 = \frac{d}{dy} \cdot \frac{y^2}{2} = y$$

$$f(y) \text{ för } 1 < y \leq 1,5 = \frac{d}{dy} \cdot y - \frac{1}{2} = 1$$

$$f(y) \text{ för } y > 1,5 = \frac{d}{dy} \cdot 1 = 0$$

$$f(y) = \begin{cases} y & \text{om } 0 \leq y \leq 1 \\ 1 & \text{om } 1 < y \leq 1,5 \\ 0 & \text{annars} \end{cases} \quad \mathbb{R}$$

5

b)

Söker $P(\mathbb{I} \leq 0,5)$

$$P(\mathbb{I} \leq 0,5) = \int_0^{0,5} f(y) dy = F(0,5) = \frac{0,5^2}{2} = \frac{1}{8} \quad \mathbb{R}$$

4

c) Söker $P(0,2 \leq Y \leq 1,4) = P(Y \leq 1,4) - P(Y \leq 0,2)$ R

$$P(Y \leq 1,4) = \int_0^1 y \, dy + \int_1^{1,4} 1 \, dy = F(1,4) = 1,4 - 0,5 = 0,9$$

$$P(Y \leq 0,2) = \int_0^{0,2} y \, dy = F(0,2) = \frac{0,2^2}{2} = 0,02$$

$$P(0,2 \leq Y \leq 1,4) = 0,9 - 0,02 = 0,88 \quad R \quad 5$$

d) Söker $E(Y)$

$$E(Y) = \int_{-\infty}^{\infty} y f(y) \, dy = \int_0^1 y(y) \, dy + \int_1^{1,5} y(1) \, dy = \int_0^1 y^2 \, dy + \int_1^{1,5} y \, dy =$$

$$= \left[\frac{y^3}{3} \right]_0^1 + \left[\frac{y^2}{2} \right]_1^{1,5} = \frac{1}{3} + \left(\frac{1,5^2}{2} - \frac{1}{2} \right) = \frac{1}{3} + \frac{5}{8} = \frac{23}{24} \quad R \quad 6$$

20

3

Y_1 : Priset på aktie i Rätt statistik

Y_2 : Priset på aktie i Statistikkompaniet

$$Y_1 \sim N(\mu=14, \sigma=2)$$

$$Y_2 \sim N(\mu=17, \sigma=3)$$

a) Söker $P(Y_1 > 15) = P(Y_2 > 15)$

$$P(Y_1 > 15) = 1 - P(Y_1 \leq 15) = 1 - P\left(Z \leq \frac{15-14}{2}\right) = 1 - \Phi(0,5) = 1 - 0,6915 = 0,3085 \quad R$$

$$P(Y_2 > 15) = 1 - P(Y_2 \leq 15) = 1 - P\left(Z \leq \frac{15-17}{3}\right) = 1 - \Phi(-0,67) = 1 - (1 - \Phi(0,67)) = \Phi(0,67) = 0,7486 \quad R \quad 6$$

b)

Låt X : Priset för aktieportföljen med 20 aktier varav $\frac{1}{2}$ är från vardera.

$$E(X) = E(10Y_1, 10Y_2) = 10E(Y_1) + 10E(Y_2) = 140 + 170 = 310 \quad R$$

$$V(X) = V(10Y_1, 10Y_2) = 10^2 V(Y_1) + 10^2 V(Y_2) + \frac{20^2}{2 \cdot 10 \cdot 10} \text{Cov}(Y_1, Y_2) = 100 \cdot 2^2 + 100 \cdot 3^2 + 400 \cdot (-0,4 \cdot 2 \cdot 3) = 400 + 900 + (-960) = 340$$

$$\sigma_X = \sqrt{340} \approx 18,44$$

Svar: $\mu = 310 \quad \sigma = 18,44$

4

c)

Låt W : Differensen mellan Statkomp. och RS

$$W \sim N(\mu, \sigma)$$

Söker μ_W och σ_W

$$W = Y_2 - Y_1$$

$$E(W) = E(Y_2 - Y_1) = E(Y_2) - E(Y_1) = 17 - 14 = 3 \quad \checkmark$$

$$V(W) = V(Y_2 - Y_1) = V(Y_2) + V(Y_1) + 2 \cdot (-1) \cdot \text{Cov}(Y_1, Y_2)$$
$$= 3^2 - 2^2 - 2,4 = 9 - 4 - 2,4 = 2,6$$

$$\sigma_W = \sqrt{2,6} \approx 1,61$$

Svar: $\mu = 3, \sigma = 1,61$

3

13

c)

Är Y_1 och Y_2 stokastiskt oberoende?

Oberoende gäller om $f_1(y_1) \cdot f_2(y_2) = f(y_1, y_2)$

inom att $2y_1 \cdot 3y_2^2 = 6y_1y_2^2$ så är Y_1 och Y_2

stokastiskt oberoende

R

2

d)

Vill veta $P(Y_1 + Y_2 > 1) = 1 - P(Y_1 + Y_2 \leq 1) =$

$= 1 - P(Y_1 \leq 1 - Y_2)$ R

$$P(Y_1 \leq 1 - Y_2) = \int_0^{1-Y_2} \int_0^1 6y_1y_2^2 dy_1 dy_2 = 6 \int_0^{1-Y_2} \int_0^1 y_1y_2^2 dy_1 dy_2 = \int_0^1 \left[\frac{y_1^2}{2} y_2^2 \right]_0^{1-Y_2} dy_2 =$$

$$= 6 \int_0^1 \frac{(1-y_2)^2}{2} y_2^2 dy_2 = 6 \int_0^1 \frac{1-y_2^2}{2} \cdot y_2^2 dy_2 = 6 \int_0^1 \frac{y_2^2 - y_2^4}{2} dy_2 =$$

$$= 6 \int_0^1 \frac{y_2^2}{2} - \frac{y_2^4}{2} dy_2 = 6 \left[\frac{y_2^3}{2 \cdot 3} - \frac{y_2^5}{2 \cdot 5} \right]_0^1 = 6 \cdot \left(\frac{1}{6} - \frac{1}{10} \right) = 6 \cdot \frac{1}{15} = \frac{6}{15} = \frac{2}{5}$$

$$P(Y_1 + Y_2 > 1) = 1 - \frac{2}{5} = \frac{3}{5}$$

6

18

5

$$f(y) = \begin{cases} \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}} & y > 1 \\ 0 & \text{annars} \end{cases}$$

$$F(y) = \begin{cases} 1 - \left(\frac{1}{y}\right)^\alpha & y > 1 \\ 0 & \text{annars} \end{cases}$$

a)

Söker $f_U(u)$ och $F_U(u)$ när $U = \frac{1}{Y}$

Tar först fram $f_U(u)$ via transformationsmetoden

$$f_U(u) = f(h^{-1}(u)) \left| \frac{dh^{-1}}{du} \right|$$

$$h(y) = \frac{1}{y}$$

$$h^{-1}(u) = \frac{1}{u} = u^{-1} \quad \mathcal{R}$$

$$\frac{dh^{-1}}{du} = \frac{d}{du} \cdot u^{-1} = -u^{-2} \quad \mathcal{R}$$

$$\begin{aligned} U &= \frac{1}{Y} \Rightarrow \\ \Rightarrow Uy &= 1 \Rightarrow \\ \Rightarrow Y &= \frac{1}{U} \end{aligned}$$

$$f_U(u) = \frac{\alpha}{u^{-(\alpha+1)}} \cdot |-u^{-2}| = \alpha \cdot u^{\alpha+1} \cdot u^{-2} = \alpha u^{\alpha+1-2} = \alpha u^{\alpha-1} \quad \mathcal{R} \quad \text{för } u < 1$$

$0 < u < 1$

$$F_U(u) = \int_{-\infty}^u \alpha u^{\alpha-1} du = \left[\frac{\alpha u^\alpha}{\alpha} \right]_y^1 = \left[1 - y^\alpha \right]_{\text{för } u < 1} \quad \checkmark$$

\times 0 g.
- ∞ i detta fall

5

b)

Söker $f_{Y_{(1)}}(y) \stackrel{0}{=} F_{Y_{(1)}}(y)$ för $\min(Y_1, Y_2, \dots, Y_5)$

$$\begin{aligned}
 f_{Y_{(1)}}(y) &= n [1 - F_Y(y)]^{n-1} f_Y(y) = 5 \left[1 - \left(1 - \left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right) \right]^{5-1} \cdot \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}} = \\
 &= 5 \left[\left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right]^4 \cdot \alpha \cdot y^{-(\alpha+1)} = 5 \left[y^{-\alpha} \right]^4 \cdot \alpha \cdot y^{-\alpha} y^{-1} = \\
 &= 5\alpha \cdot y^{-4\alpha - \alpha - 1} = 5\alpha y^{-5\alpha - 1} \quad \text{för } y > 1 \quad \mathcal{R}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 F_{Y_{(1)}}(y) &= 1 - [1 - F_Y(y)]^n = 1 - \left[1 - \left(1 - \left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right) \right]^5 = 1 - \left[\left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right]^5 = \\
 &= 1 - \left[y^{-\alpha} \right]^5 = 1 - y^{-5\alpha} \quad \text{för } y > 1 \quad \mathcal{R}
 \end{aligned}$$

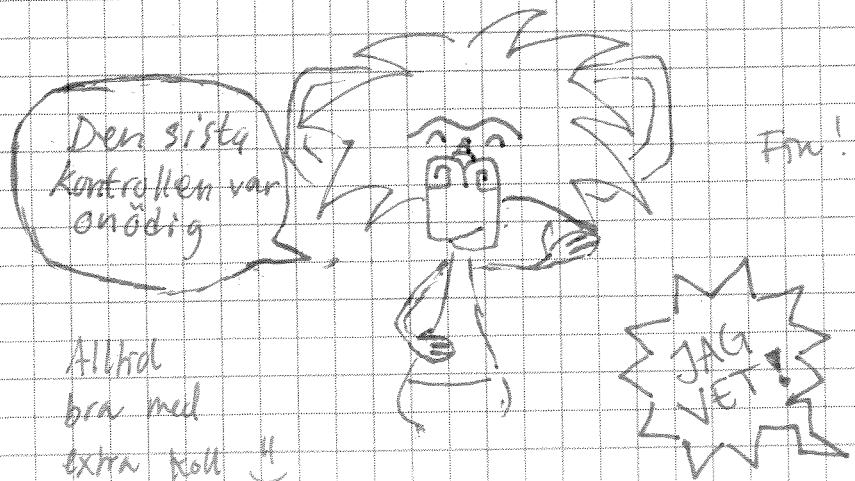
8

Kontroll:

$$\frac{d}{dy} (1 - y^{-5\alpha}) = 5\alpha y^{-5\alpha-1} \quad (\text{stämmer})$$

13

$$\int 5\alpha y^{-5\alpha-1} dy = \left[-\frac{1}{5\alpha} y^{-5\alpha} \right]_1^y = \left(-\frac{1}{5\alpha} y^{-5\alpha} \right) - \left(-\frac{1}{5\alpha} \right) = 1 - y^{-5\alpha} \quad (\text{stämmer})$$

Statistiska institutionen

Stockholms
universitet

Rättningsblad

Datum: 16/2-2016

Sal: Laduvikssalen

Tenta: Statistisk teori med tillämpningar I

Kurs: Statistisk teori med tillämpningar

ANONYMKOD:

STM-0031

Jag godkänner att min tenta får läggas ut anonymt på hemsidan som studentsvar.

OBS! SKRIV ÄVEN PÅ BAKSIDAN AV SKRIVBLADEN

Markera besvarade uppgifter med kryss

1	2	3	4	5	6	7	8	9	Antal inl. blad
X	X	X	X	X					5
Lär.ant. 18	20	12	16	11					

77 + 8 bonus

POÄNG 85	BETYG B	Lärarens sign.
-------------	------------	--------------------

① Y : "Mobiltelefoner med anmärkning"

$$Y \sim \text{Hyp}(N, n, r) \quad \mathcal{R}$$

a) $Y \sim \text{Hyp}(N=10, n=2, r=2)$

Sökt: $P(Y \geq 2)$ ✓

$$P(y) = \frac{\binom{r}{y} \binom{N-r}{n-y}}{\binom{N}{n}}$$

$$P(Y \geq 2) = 1 - P(Y \leq 1) = 1 - [P(0) + P(1)] = 1 - [0.62 + 0.36] = 1 - 0.98 = 0.02$$

$$P(0) = \frac{\binom{2}{0} \binom{10-2}{2-0}}{\binom{10}{2}} \approx 0.62$$

$$P(1) = \frac{\binom{2}{1} \binom{10-2}{2-1}}{\binom{10}{2}} \approx 0.36$$

SVAR: Sannolikheten att partiet skickas tillbaka om det finns 2 st mobiltelefoner med anmärkning är 0.02 (2%). \mathcal{R}

b) $Y \sim \text{Hyp}(N=10, n=2, r=3)$ \mathcal{R}

Sökt: $P(Y \geq 2)$ ✓

$$P(Y \geq 2) = 1 - P(Y \leq 1) = 1 - [P(0) + P(1)] = 1 - [0.47 + 0.47] = 1 - 0.94 = 0.06$$

$$P(0) = \frac{\binom{3}{0} \binom{10-3}{2-0}}{\binom{10}{2}} \approx 0.47$$

$$P(1) = \frac{\binom{3}{1} \binom{10-3}{2-1}}{\binom{10}{2}} \approx 0.47$$

SVAR: Sannolikheten att partiet skickas tillbaka om det finns 3 st mobiltelefoner med anmärkning är 0.06 (6%). \mathcal{R}

c) $P(\text{Partiet stöckas om 2 mobiler med anmärkning finns med slh 0.3 och 3 mobiler finns med anmärkning med slh 0.7}) =$

$$= (0.3 \cdot 0.02) + (0.7 \cdot 0.06) = 0.048 \approx 4.8\%$$

↑
slh från
a)

↑
slh från
b)

SVAR: Sannolikheten att partiet stöckas tillbaka om det finns 2 st mobiler med anmärkning med slh 0.3 och 3 st mobiler med anmärkning med slh 0.7 är 0.048 (4.8%).
Ett rimligt svar då det är en högre sannolikhet än i a) men en lägre sannolikhet än i b).

600!

6

(18)

(2)

$$F(y) = \begin{cases} 0, & y < 0 \\ \frac{y^2}{2}, & 0 \leq y \leq 1 \\ y - \frac{1}{2}, & 1 < y \leq 1.5 \\ 1, & y > 1.5 \end{cases}$$

$$a) f(y) = \frac{dF(y)}{dy} \quad R$$

för $0 \leq y \leq 1$

$$f(y) = \frac{2y}{2} = y \quad R$$

för $1 < y \leq 1.5$

$$f(y) = 1 \quad R$$

$$f(y) = \begin{cases} y, & 0 \leq y \leq 1 \\ 1, & 1 < y \leq 1.5 \\ 0, & \text{annars} \end{cases} \quad R$$

$$b) P(X \leq 0.5) = F(0.5) = \frac{0.5^2}{2} = 0.125 \quad \text{SVAR: } 0.125 \text{ (12.5\%)} \quad R \quad 4$$

$$c) P(0.2 \leq X \leq 1.4) = F(1.4) - F(0.2) = \left(\frac{7}{5} - \frac{1}{2}\right) - \frac{\left(\frac{1}{5}\right)^2}{2} = \left(\frac{14}{10} - \frac{5}{10}\right) - \frac{1}{50} = \frac{9}{10} - \frac{1}{50} = \frac{45}{50} - \frac{1}{50} = \frac{44}{50} \quad R$$

$$\text{SVAR: } \frac{44}{50} = 0.88 \text{ (88\%)} \quad 5$$

$$d) E(X) = \int_{-\infty}^{\infty} y f(y) dy$$

$$E(X) = \int_0^1 y(y) dy + \int_1^{1.5} y(1) dy = \int_0^1 (y^2) dy + \int_1^{1.5} (y) dy =$$

$$= \left[\frac{y^3}{3} \right]_0^1 + \left[\frac{y^2}{2} \right]_1^{1.5} = \left(\frac{1}{3} - 0 \right) + \left(\frac{\left(\frac{3}{2}\right)^2}{2} - \frac{1}{2} \right) =$$

$$= \frac{1}{3} + \left(\frac{9}{8} - \frac{1}{2} \right) = \frac{1}{3} + \left(\frac{9}{8} - \frac{4}{8} \right) = \frac{1}{3} + \frac{5}{8} = \quad R$$

$$= \frac{8}{24} + \frac{15}{24} = \frac{23}{24}$$

SVAR: Det förväntade värdet är $\frac{23}{24}$.

6

(20)

- ③ X_1 : "Priset på en aktie i Rätt Statistik" (i kronor)
 X_2 : "Priset på en aktie i Statistikkompaniet" (i kronor)

$$X_1 \sim N(\mu=14, \sigma=2)$$

$$X_2 \sim N(\mu=17, \sigma=3)$$

$$\rho = -0.4$$

- a) Sökt: $P(X_1 > 15)$, $P(X_2 > 15)$

$$\begin{aligned} P(X_1 > 15) &= 1 - P(X_1 \leq 15) = 1 - P\left(\frac{X_1 - \mu}{\sigma} \leq \frac{15 - 14}{2}\right) = \\ &= 1 - P(Z \leq 0.5) = 1 - \Phi(0.5) = 1 - 0.6915 = \underline{0.3085} \quad \mathcal{R} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P(X_2 > 15) &= 1 - P(X_2 \leq 15) = 1 - P\left(\frac{X_2 - \mu}{\sigma} \leq \frac{15 - 17}{3}\right) = \\ &\approx 1 - P(Z \leq -0.67) = 1 - [1 - \Phi(0.67)] = \\ &= 1 - [1 - 0.7486] = 1 - 0.2514 = \underline{0.7486} \quad \mathcal{R} \end{aligned}$$

SVAR: Sannolikheten att Rätt Statistiks aktie överstiger 15 kronor är 0.3085 ($\approx 31\%$), sannolikheten att Statistikkompaniets aktie överstiger 15 kronor är 0.7486 ($\approx 75\%$)

\mathcal{R}

\mathcal{B}

V.G.V.

$$b) \rho = \frac{\text{Cov}(Y_1, Y_2)}{\sigma_1 \sigma_2} = -0.4 \left(\begin{array}{l} \text{givet i uppgiften} \\ \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\ \sigma_1 = 2 \quad \sigma_2 = 3 \quad E(Y_1) = 14 \quad E(Y_2) = 17 \end{array} \right)$$

$$\Rightarrow \text{Cov}(Y_1, Y_2) = -0.4 \cdot (2 \cdot 3) = -2.4 \quad R$$

$$\text{Cov}(Y_1, Y_2) = E(Y_1 Y_2) - E(Y_1) E(Y_2)$$

$$E(Y_1 Y_2) = \text{Cov}(Y_1, Y_2) + E(Y_1) E(Y_2)$$

$$E(Y_1 Y_2) = -2.4 + (14 \cdot 17) = 235.6$$

$$? \quad E(Y_1 = 10, Y_2 = 10) = 10 \cdot E(Y_1 Y_2) = 10 \cdot 235.6 = 2356$$

$$\sigma_1 = \sqrt{V(Y_1)} = V(Y_1) = 2^2 = 4$$

$$\sigma_2 = \sqrt{V(Y_2)} = V(Y_2) = 3^2 = 9$$

$$? \quad V(Y_1 = 10, Y_2 = 10) = 10 \cdot (V(Y_1))^2 \cdot (V(Y_2))^2 = 116640$$

$$\sigma(Y_1 = 10, Y_2 = 10) = \sqrt{116640} \approx 341.5$$

SVAR: Portföljens väntevärde är 2356 kr och portföljens standardavvikelse är 341.5.

c) W: "Differensen mellan priset på en aktie i statistikkompaniet och i rätt statistik"

$$W \sim N(\mu, \sigma)$$

$$\mu_w = \mu_2 - \mu_1 = 17 - 14 = 3 \quad R$$

$$\sigma_w = \frac{\sigma_1 + \sigma_2}{2} = \frac{2 + 3}{2} = 2.5 \quad V$$

$$W \sim N(\mu = 3, \sigma = 2.5)$$

$$P(W > 0) = 1 - P(W \leq 0) = 1 - P\left(\frac{W - \mu}{\sigma} \leq \frac{0 - 3}{2.5}\right) = 1 - P\left(Z \leq -1.2\right) =$$

$$= 1 - (1 - \Phi(1.2)) = 1 - (1 - 0.8849) = 1 - 0.1151 = 0.8849 \quad \text{ok, fyllt på}$$

SVAR: Sannolikheten att priset på en aktie i statistikkompaniet överstiger priset på en aktie i rätt statistik är 0.8849 ($\approx 88.5\%$)

4.) Y_1 : "Andelen tid av en arbetsdag som person 1 är sysselsatt med sina arbetsuppgifter."

Y_2 : "Andelen tid av en arbetsdag som person 2 är sysselsatt med sina arbetsuppgifter."

$$f(y_1, y_2) = \begin{cases} cy_1 y_2^2, & 0 \leq y_1 \leq 1, 0 \leq y_2 \leq 1 \\ 0, & \text{annars} \end{cases}$$

a) För att en täthetsfunktion ska vara en täthetsfunktion gäller $\iint_{\mathcal{R}} f(y_1, y_2) dy_1 dy_2 = 1$

$$\begin{aligned} f(y_1, y_2) &= \int_0^1 \int_0^1 (cy_1 y_2^2) dy_1 dy_2 = c \int_0^1 \left[\frac{y_1}{2} y_2^2 \right]_0^1 dy_2 = \\ &= c \int_0^1 \left(\frac{1}{2} y_2^2 \right) dy_2 = c \left[\frac{y_2^3}{6} \right]_0^1 = \\ &= c \left(\frac{1}{6} \right) \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \frac{c}{6} = 1 \Rightarrow c = 6$$

SVAR: Konstanten $c = 6$

$$\begin{aligned} b) f_1(y_1) &= \int_0^1 (6y_1 y_2^2) dy_2 = 6 \int_0^1 (y_1 y_2^2) dy_2 = 6 \left[y_1 \frac{y_2^3}{3} \right]_0^1 \\ &= 6 \left[y_1 \frac{1}{3} \right] = 6 \cdot \frac{y_1}{3} = \frac{6y_1}{3} = 2y_1 \end{aligned}$$

V.G.V

$$f_2(y_2) = \int_0^1 (6y_1 y_2^2) dy_1 = 6 \int_0^1 (y_1 y_2^2) dy_1 = 6 \left[\frac{y_1^2}{2} y_2^2 \right]_0^1 =$$

$$= 6 \left[\frac{1}{2} y_2^2 \right] = 6 \cdot \frac{y_2^2}{2} = \frac{6y_2^2}{2} = 3y_2^2 \quad \mathbb{R}$$

SVAR: Marginalfördelningarna för Y_1 respektive Y_2 är:

$$\left. \begin{array}{l} f_1(y_1) = 2y_1 \\ f_2(y_2) = 3y_2^2 \end{array} \right\} \text{diff. omr. ?} \quad \mathbb{B}$$

c) För stokastiskt oberoende gäller: $f(y_1) \cdot f_2(y_2) = f(y_1, y_2)$

$$2y_1 \cdot 3y_2^2 = 6y_1 y_2^2 = f(y_1, y_2)$$

SVAR: Y_1 och Y_2 är stokastiskt oberoende, dvs. person 1:s andel tid spenderad på sina arbetsuppgifter är oberoende av person 2:s spenderade andel på sina arbetsuppgifter. $\mathbb{R} 2$

d) SEKT: $P(Y_1 + Y_2 > 1) = P(Y_1 < 1 - Y_2)$

$$\int_0^1 \int_0^{1-y_2} (6y_1 y_2^2) dy_1 dy_2 = 6 \int_0^1 \int_0^{1-y_2} (y_1 y_2^2) dy_1 dy_2 = 6 \int_0^1 \left[\frac{y_1^2}{2} y_2^2 \right]_0^{1-y_2} dy_2 =$$

$$= 6 \int_0^1 \left(\frac{(1-y_2)^2}{2} y_2^2 \right) dy_2 = 6 \int_0^1 \left(\frac{1 - 2y_2 + y_2^2}{2} y_2^2 \right) dy_2 = \mathbb{R}$$

$$= 6 \int_0^1 \left(\frac{1}{2} - \frac{2y_2}{2} + \frac{y_2^2}{2} \right) y_2^2 dy_2 = 6 \left[\frac{y_2^3}{3} - \frac{2y_2^3}{4} + \frac{y_2^3}{6} \right]_0^1 = \checkmark$$

$$= 6 \left[\left(\frac{1}{2} - \frac{2}{4} + \frac{1}{6} \right) \frac{1}{3} \right] = 6 \cdot \frac{2}{12} \cdot \frac{1}{3} = 6 \cdot \frac{2}{36} = \frac{12}{36} = \frac{1}{3}$$

SVAR: $P(Y_1 + Y_2 > 1) = \frac{1}{3} \approx 33\% \checkmark$

5 (16)

5)

$$f(y) = \begin{cases} \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}}, & y > 1 \\ 0, & \text{annars} \end{cases}$$

$$F(y) = \begin{cases} 1 - \left(\frac{1}{y}\right)^\alpha, & y > 1 \\ 0, & \text{annars} \end{cases}$$

a) $U = \frac{1}{Y}$

$$\left. \begin{array}{l} y=1 \quad u=1 \\ y \rightarrow \infty \quad u \rightarrow -\infty \end{array} \right\} \text{Utlfallsrummet för } u: -\infty < u < 1 \quad \checkmark$$

Da funktionen är strängt avtagande kan transformationsmetoden användas. \mathcal{R}

$$u = \frac{1}{y} \Rightarrow y = \frac{1}{u} \quad h^{-1}(u) = \frac{1}{u} = u^{-1} \quad \mathcal{R}$$

$$\frac{dh^{-1}(u)}{du} = -u^{-2} = -\frac{1}{u^2} \quad \mathcal{R}$$

$$f_U(u) = f_Y[h^{-1}(u)] \left| \frac{dh^{-1}}{du} \right|$$

$$f_U(u) = \frac{\alpha}{\left(\frac{1}{u}\right)^{\alpha+1}} \cdot \frac{1}{u^2} = \frac{\alpha}{u^2 \left(\frac{1}{u}\right)^{\alpha+1}} = \frac{\alpha}{u \cdot u \left(\frac{1}{u}\right)^{\alpha+1}} = \frac{\alpha}{u \cdot 1^{\alpha+1}} = \frac{\alpha}{u^{\alpha+1}}$$

$$F_U(u) = \int_{-\infty}^u f_U(t) dt = \int_{-\infty}^u \left(\frac{\alpha}{t^{\alpha+1}} \right) dt = \int_{-\infty}^u \left(\alpha \cdot t^{-(\alpha+1)} \right) dt = \mathcal{R} \text{ i princip}$$

$$= \left[-(\alpha+1)\alpha \cdot t^{-\alpha} \right]_{-\infty}^u = \left(-(\alpha+1)\alpha \cdot u^{-\alpha} \right) - \left(-(\alpha+1)\alpha \cdot (-\infty)^{-\alpha} \right) = \mathcal{R}$$

VGN.

$$\begin{aligned}
 F_U(u) &= -(\alpha+1) \alpha \cdot u^{-\alpha-2} \\
 &= (-\alpha-1) \alpha \cdot u^{-\alpha-2} \\
 &= -(\alpha^2 + \alpha) u^{-\alpha-2} \quad \checkmark
 \end{aligned}$$

SVAR: $f_U(u) = \frac{\alpha}{u^{\alpha+1}}$

$$F_U(u) = -(\alpha^2 + \alpha) u^{-\alpha-2}$$

def. amr. \checkmark

7

b) $Y_{(1)} = \min(Y_1, Y_2, Y_3, Y_4, Y_5)$

$$f_{Y_{(1)}}(y) = n [1 - F_X(y)]^{n-1} f_Y(y)$$

$$f_{Y_{(1)}}(y) = 5 \left[1 - \left(1 - \left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right) \right]^{5-1} \cdot \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}} \quad R$$

$$= 5 \left[\left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right]^{5-1} \cdot \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}}$$

$$= 5 \left[- \left(\frac{1}{y} \right)^{4\alpha} \right] \cdot \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}} = 5 \left[- \left(\frac{1}{y^{4\alpha}} \right) \right] \cdot \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}} =$$

$$= - \frac{5}{y^{4\alpha}} \cdot \frac{\alpha}{y^{\alpha+1}} = - \frac{5\alpha}{y^{5\alpha+1}} \quad \text{neg!}$$

$$F_{Y_{(1)}}(y) = 1 - [1 - F_X(y)]^n$$

$$F_{Y_{(1)}}(y) = 1 - \left[1 - \left(1 - \left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right) \right]^5 = 1 - \left[- \left(\frac{1}{y} \right)^\alpha \right]^5 =$$

$$= 1 + \left(\frac{1}{y} \right)^{5\alpha} = 1 + \frac{1}{y^{5\alpha}} > 1!$$

SVAR: $f_{Y_{(1)}}(y) = - \frac{5\alpha}{y^{5\alpha+1}}$

$$F_{Y_{(1)}}(y) = 1 + \frac{1}{y^{5\alpha}}$$

def. amr. $?$

4 (11)